

Nurmeksen kaupungin lausunto Oikeuspalveluviraston suunnitelmasta Nurmeksen toimipaikan lakkauttamiseksi

Kaupunginhallitus 16.02.2026 § 43
45/00.04.02/2026

Kaupunginjohtaja: Nurmeksen kaupunginhallitus vastustaa Oikeuspalveluviraston suunnitelmaa lakkauttaa Nurmeksen toimipaikka, joka tuottaa julkisen oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan palveluja. Kaupunginhallitus katsoo, että Nurmeksen toimipiste on säilytettävä alueen asukkaiden oikeusturvan, palvelujen saavutettavuuden sekä alueellisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi.

1. Asiakasnäkökulma ja palvelujen saavutettavuus

Nurmeksen toimipiste palvelee laajaa ja maantieteellisesti hajanaista aluetta, jossa asiakkaiden joukossa on merkittävä määrä ikääntyneitä, pienituloisia, vammaisia sekä muita erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä. Julkinen oikeusapu ja yleinen edunvalvonta edellyttävät usein henkilökohtaisia tapaamisia, luottamuksellista vuorovaikutusta sekä asiakkaan elämäntilanteen kokonaisvaltaista ymmärtämistä.

Oikeuspalveluviraston omassa strategiassa korostetaan, että asiakas on toiminnan päähenkilö ja että tavoitteena on edistää arjen oikeusturvaa sujuvasti, inhimillisesti ja vastuullisesti. Näiden tavoitteiden toteutuminen edellyttää, että palvelut ovat asiakkaiden näkökulmasta aidosti saavutettavia. Digitaaliset palvelut ja etäasiointi eivät korvaa henkilökohtaista asiointia kaikille asiakasryhmille, eikä niiden varaan voida rakentaa yhdenvertaista palvelujärjestelmää.

Nurmeksen toimipisteen lakkauttaminen heikentäisi erityisesti niiden asiakkaiden asemaa, joilla ei ole tosiasiallisia edellytyksiä käyttäjä etäpalveluja tai matkustaa pitkiä matkoja toiseen toimipaikkaan.

Sijainniltaan Nurmes toimii luontevana solmukohtana Pohjois-Karjalan pohjoisosien sekä Kainuun ja Ylä-Savon rajaseutujen kannalta ja palvelisi siten saavutettavuudeltaan jopa monia säilytettäväksi esitettyjä toimipaikkoja paremmin. Nurmekseen on rautatien lisäksi toimivat tieyhteydet useasta suunnasta, ja se palvelee useampaa maakunnallista rajapintaa.

2. Maantieteelliset ja alueelliset erityispiirteet

Nurmes sijaitsee Pohjois-Karjalan pohjoisosassa, pitkien etäisyyksien päässä maakunnan keskuksista. Julkisen liikenteen yhteydet ovat rajalliset, ja asiointi muilla paikkakunnilla edellyttää usein pitkiä matkoja, useita kulkuneuvoja tai omaa autoa. Tämä aiheuttaa asiakkaille kohtuutonta ajallista ja taloudellista rasitusta.

Alueen harva asutus, pitkät välimatkat ja väestön ikärakenne puoltavat vahvasti palvelujen säilyttämistä lähipalveluina. Nurmeksen toimipisteen lakkauttaminen heikentäisi merkittävästi alueellista yhdenvertaisuutta verrattuna suuriin kaupunkikeskuksiin.

3. Strategian tavoitteet ja käytännön vaikutukset

Oikeuspalveluvirasto on ilmoittanut uudistusten tavoitteiksi toiminnan tuottavuuden, palvelujen laadun, saavutettavuuden ja yhtenäisyyden parantamisen. Nurmeksen kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan Nurmeksen toimipisteen lakkauttaminen on ristiriidassa erityisesti saavutettavuuden ja asiakaslähtöisyyden kanssa.

Strategiassa painotetaan palvelujen kehittämistä asiakkaiden tarpeista käsin. Haja-asutusalueilla tämä tarkoittaa konkreettisesti fyysisen asiointimahdollisuuden säilyttämistä. Palvelujen keskittäminen heikentäisi haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden oikeusturvaa ja lisäisi alueellista eriarvoisuutta.

4. Vaikutukset alueen elinvoimaan

Valtion palvelujen säilyminen Nurmeksessa on tärkeää myös alueen elinvoiman ja vetovoiman kannalta. Valtion toimipisteiden lakkauttaminen heikentää luottamusta julkisten palvelujen pysyvyyteen ja vaarantaa osaltaan alueiden tasapainoista kehitystä.

Yhteenveto

Edellä esitetyin perustein Nurmeksen kaupunginhallitus edellyttää, että Oikeuspalveluvirasto luopuu suunnitelmasta lakkauttaa Nurmeksen toimipiste. Toimipisteen säilyttäminen on välttämätöntä alueen asukkaiden oikeusturvan, palvelujen todellisen saavutettavuuden sekä alueellisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi ja on linjassa myös Oikeuspalveluviraston oman, asiakaslähtöisen strategian kanssa.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon Oikeusvirastolle suunnitelmasta Nurmeksen toimipaikan lakkauttamiseksi.

Kaupunginhallitus:

Ehdotus hyväksyttiin.